

מדינת ישראל
הכנסת

פ.ט.

פרוטוקול מס' ג / 9

מישיבת ועדת סירותים ציבוריים, שהתקיימה
ביום ג', ח' בטבת תשי"ד - 12.1.54, בטעה
.8.45

נוכחתי: חברי הוועדה:

- א. אלטמן - היו"ר
- ב. צ. הרמל
- ז. טברסקי
- ס. כפרית
- כ. כצנלסון
- ד. בצר

מוזמנים:

מר בר סלע - מנהל מסד הבריאות
מר ח.ט. הלוי - מטעם מסד הבריאות.

סדר-היום: (א) בעיית אספוז המקרים הסוציאליים;
(ב) דיון על סקירת מנהל מסד הסעד.

היו"ר א. אלטמן: אנני פותח את הישיבה.

רשות הדיבור למר הלוי בענין אספוז המקרים הסוציאליים.

מר ח.ט. הלוי: בעיית אספוז האנשים הסוציאליים בבתי חולים מסלתיים עומדת לפנינו במסך די סמוך. לפני חדשים מספר, פנינו בבקשה להעביר את הדיון בעיה זו לוועדת הסירותים וקבלנו תשובה סמך צידון - שאין מקום להעלות שאלה זו לדיון.

בעיה זו היא קשה למסד הסעד, והיא קשה גם לנו.

אתן מספרים אחרים, אך הם אינם מפורטים ביותר: המקרים הסוציאליים המתקבלים ע"י לשכות הסעד במוסדות מסלתיים כלליים, שהווים 15% מכלל החולים שלנו. בבתי חולים אחרים - עד 16%.

מנו תובעים 2 לירות בעד כל יום מחלה סוציאלית. כלומר, הלשכה צריכה להתחייב על סכום של שתי לירות, להלכה. ולמעשה, מנו מיננו מקבלים את הסכום הזה. כיום, החובות של הסעד הגיעו עד כדי 150 מלף לירות.

בתקציב של משרד הסעד אין סעיף מיוחד למשפוח. ובענין זה היתה פניה מטופת של משרד הבריאות והסעד, למוצר, ובקשו לפנות פתרון לענין זה.

עד תקציב 1952/53, ההכנסה של דמי משפוח לא נכללה, ובשנה האחרונה הוכנסו בתקציב 1.800.000 לירות כדמי משפוח, כולק מתקציבנו. על סמך זה פנינו בבקשה מטופת, ומשרדנו: או שהסעד חייב לשלם את דמי המשפוח, או שצריך להפחית את סכום ההכנסות. מולם לצערנו, דבר לא הביא לידי פתרון גמור; לאחר כמה שיחות בין ד"ר בטיט ומר בר-סלע עם המוצר, הגיעו כולט יחד לידי "ג'נטלמן אגריטנט", שבנו רושמים חוב למשרד הסעד מתוך תקווה שמעם זה ישולט.

עד כמה שבני מבין, גם מתוך הפרטיכל של הישיבה האחרונה שלכם, וגם מתוך הפניה שבאה. ממשרד הסעד, כי למעשה בעיה זו מצטמצמת במקרים של פרוזדור ירושלים. המקרים הללו נשלחו, כנראה, לבתי החולים בימי התורנויות. גם "שערי-צדק", ובעיקר "הדסה" מקבלים את המקרים למי התורנויות.

"הדסה" נקטה כלל מסויים באמרה: הואיל והיא חושבת שהיא בית חולים כללי בירושלים, אזי היא גובה מלכת הסעד הירושלמית 1.700 ל"י ליום מחלה סוציאלית, ומחולים שהם מחוץ לירושלים, היא גובה 4 ל"י.

היתה לי הזדמנות לדבר עם "הדסה", והם טוענים את הטענה, שהם מיננו מקבלים לה את ה-4 לירות ומף לה את 1.700 ל"י. "הדסה" מסכיכה לטעון, שההתחייבות שלהם, שהם משפחים כפיין בית חולים עירובי של ירושלים.

"שערי-צדק" גובה 4,500 ל"י, וגם "בקר חולים" נמצא על אותה דטה.

שמלת התורנויות, היא שמלה מאד חסודה. התורנויות מפרידים כל עבודה סדירה בבית חולים. במקרים דחופים "הדסה" תורנית יותר מכל בית חולים אחר. הלחץ מצד כל המוסדות טובמים לבתי-החולים הללו.

עם קופ"ח המצב הוא טובה ביחס לתשלומים. כידוע, קופ"ח מתקיימת על תשלומי חברים, ועל כן הם דורשים תשלום מלא של יום מחלה. מיום מחלה עולה 10 לירות, מיננו תמיכה מטלתית 1.500 ל"י; כלומר, יום מחלה עולה 8.500 ל"י.

בבית החולים ליולדות בחדרה עולה יותר בזול - 8 לירות. זהו למעשה, עד כמה שאפשר לומר, הסטטוס קוו.

התקציב של משתקד היה מארי הנכודיים 12,5 מיליון לירות. לקראת השנה הבאה, ההצעה שהגשנו היתה 22 מיליון לירות בטו; ברוטו היה 25 מיליון ל"י.

עד כמה שידוע לנו, הצעת המוצר מפחיתה במידה גדולה מאד את סכום ההוצאה ומגדילה את ההכנסה, כלומר מנו בצורך להעלות את דמי המשפוח.

ועתה; ברצוני לנגוע בשאלת חולי הרימה וחולי נפש: משפוח החולים הללו נעשה עד כה חינם, על סמך הכרה פנימית, וכנראה שבמשרד משהו בכנסת על בעיה זו, וניתנה הוראה בועדת הכספים, כי משפוח חולי רימה ונפש יינתן חינם.

מסדר הסעד היה דומה לאספוז בבתי חולים לחולי רוח, והוא אמר - שלא יוכל לטמא בזה. גם דמי כיס, שהם מטנם סכומים קטנים מאד (לירה-לירה וחצי) לחולה לחודש, את זה מסדר הסעד גם כן הפסיק לשלם. ע"י כך החסיר מאד מצב בתי חולים אלה.

מצב הבריאות, ובעיקר המדובר הוא על מצב חולי הרוח, הגיע למסדרים כמעט של מעוררות. מבקר המדינה התערב בענין זה; נעזרנו ע"י "הדסה" ואכן ניתנה הלבטה, שהופסקה בינתיים, לחולים בבתי חולים אלה.

האוצר דורש שמתנו, לקראת הטבה הבאה, שנקבל דמי אספוז מחולי נפש. אפשר לגבות מחלק מסויים של חולים, אבל לא מכולם; אני אומר שאפשר יהיה לגבות מחלק מסויים של חולים רק בזמן הראשון, חודש-חודשיים. אנו עוד מבררים את הנקודה הזאת, אם הטיפול יהיה קל יותר ואם ההכנסה תצדיק.

15% של חולי ריאה ו-10% של חולי רוח יוכלו לשלם שתי לירות בעד יום אספוז.

מר בר-טלע: מה ביחס לאספוז בבתי חולים פרטיים?

מר ח.ט. הלוי: זוהי בעיה לא קלה. התשלום הוא מכסימם שתי לירות ליום. וגם את התשלום הזה מסדר הבריאות חייב בעד 4 חדשים.

אספוז חולה רוח עולה 50-60 לירות לחודש.

ד. נצר: מאחר שמר הלוי אמר, שיש 15%-16% אספוז מקרים סוציאליים, רציתי לדעת מה הם החולים האחרים. מהי ההכנסה? מי הם החולים האלה וכמה הם משלמים? והאם ישנם הפרטים במחירים של יום טהלה?

קראנו בעתון על הסדר באספוז חולי ריאות בין "מלבן" והליגה למלחמה בסחפת: פה נאמר כי חולים אלה אינם משלמים ברור שזה סכביר. רציתי לקבל הסברה בטוח זה.

ביחס לחולי נפש: רציתי לקבל שני מספרים: כמה יש חולי נפש מאוספוזים במוסדות צבוריים; כמה מאוספוזים במוסדות אחרים; כמה מאוספוזים בקופ"ט וכמה סחכים בתוך לאספוז?

ט. כפרית: בענין חולי נפש אנו טמענו, גם אשתקד וגם השנה, וגם מתוך העתונות למדנו כי המצב הוא בכל דע, ושחורים מקוטות לאספוז. ולכן היה חשוב לדעת מה מצריך פתרון לבעיה זו כדי לספק את בעיית חולי נפש.

בכנס העובדים הסוציאליים טמענו פשוט זעקה - אין פתרון לחולי נפש.

מה הם הסכומים של הנזקקים של חולי הסעד בכסף? על סמך מה מבוסס סכום זה שהאוצר דורש אותו - 1.800.000 ל"י?

ב"צ הרמל: אני מבין שאנו מטפלים בשאלת אספוז ע"י מסדר הסעד. אולי בקשר לזה אפשר לקבל מספרים: מהו המספר של המקרים שמסדר הסעד משלם בעד אספוזם ב"הדסה", קופ"ח; בעיריות, הרי אין בעיה. אני מבין שבי"ח "הדסה" איננו מקבל שום תשלום (כמו "הדסה" תל-אביב); "הדסה" חיפה מקבלת תשלום.

הייתי רוצה לדעת, מהו מספר המקרים הסוציאליים שמסדר הסעד אחראי בעדם, שמאשפוזים אותם בירוסלים?

האם מסדר הבריאות לא מנהל סו"מ עם "הדסה" שיט"ח ארצי אוניברסיטאי, וזוהי הסיבה גם מדוע מסדר הבריאות לא בי"ח של ירוסלים, שהוא עושה הבדל בין ירוסלמים ולא-ירוסלמים. לי נדמה שאפשר בנקל להגיע לידי הסדר עם "הדסה" בשאלה זו.

קופ"ח: אני חושב שישנם מקרים מועטים שקופ"ח מקבלת מיטות בבתי-חולים ממסלתיים - 4 לירות, והם משלמים 3 לירות. (י. גיצני: 4-3 לירות). האם אפשר למצוא איזה שהוא הסדר של חלופים בענין זה?

ב. בצגלמון: האם בין המקרים הסוציאליים ישנו אחוז של עולים חדשים; ואם ישנו, מהו האחוז?

ביחס לחולי ריאה: נדמה לי שבי"ח "נוה-און" עומד להימסר. ברצוני לדעת: מה הניע את מסדר הבריאות לקבל את העול החדש הזה? האם הוא רואה עצמו פטור מתפקידים אחרים כמו, רפואה מונעת וכו'?

בי"ח לחולי נפש בטלביה: האם מאושפוזים בו מקרים סוציאליים, ובאילו תנאים?

לקראת סנת התקציב החדשה: אני בדעת המסלה - להמשיך בתקציבים לקופ"ח; ואם יחול שינוי בתקציבים אלה.

ועתה ברצוני לסיים בשאלה: הגיעה שמועה שבתי חולים פרטיים "בקר חולים" ו"שערי צדק" גובים 4,500 ל"י ליום מחלה, אצל חברי קופ"ח שהם מבוטחים משלמים 4,5 ל"י, והוא בו בזמן שבעד שקופ"ח מקבלת בעד חבריה 10 לירות ליום.

ג. טברסקי: ברצוני לשאול; בקטר עם אשפוז מקרים סוציאליים: האם ניסו מסדר הבריאות והסעד, יחד עם האוצר, למצוא פתרון להסדר הבעיה של המקרים הסוציאליים?

איפה שאין בי"ח ממסלתי, אז הם צריכים לשלם בכסף מזומן, וכטבא הכסף - הם מורידים אותו. דבר זה הורס את כל בנין התקציב. לדעתי, אין זה הסדר עם התשלומים שמעבירים אותו כאילו רק להלכה ולא למעשה.

האשפוז או שמכניסים אותו לתקציב הבריאות, ומוטב לדעתי, שיהיה על חשבון הבריאות, או שיהיה בתקציב הסעד ויהיה על חשבון מסדר הסעד.

לדעתי, אלה הם דברים שצריך לסדר אותם עם האוצר, כי כמה יכול חולה לחכות עד אשר מסתדר?

מהו מספר מספר המקרים שסודרו השנה, ומהו מספר החולים הרשומים בתור לאשפוז?

הי"ר א. אלטמן: מהו הטוב כיום בבתי-חולים במקומות הסובבים?

(ב) צריך להסדיר את ענין הפנקסנות הזו שמחייבים מסדר והוא איננו מסלם.

אני חושב, שאם ייעשו צעדים בטוח זה, הרי גם ועדת השירותים תהיה מוכנה להמליץ על הגישה הזו של חיסול חיובים.

ג) אנו סומעים שבירוסלים אין בית חולים מטטלתי, מדוע? (מר בר-סלע: "הדסה" מטטטת כעין בית חולים מטטלתי).

ישנם מקרים סוציאליים בירוסלים; ישנם אנשים שהם אינם מקרים סוציאליים אך הם טעוטי יכולת. אני אומר: או ש"הדסה" תכריז על עצמה שהיא תקח את העול הזה, או אם לאו - אזי יש צורך לעשות זאת.

מר בר-סלע: לא אוכל למסור את המספר, ואני אסציא את המספר יותר מאוחר, באשר המספר מורכב מסני חלקים: הלשכות, בעיקר במקומות לבתי-מאורגנים ובמעבדות... (ב"צ הרמל: שאלתי מכוונת רק לבתי-חולים פרטיים, קופ"ח וצבוריים) כך רשמתי. אני אסציא לכם את המספרים גם של הרשויות וגם של המעבדות.

בענין הפנקסנות: אנו הצענו 160 אלף ל"י לאספוז עולים. כאשר בנינו לאוצר, אשר - ססעיף זה סיין לבריאות. וכך, אין לנו סעיף לאספוז. אולם לאחר מכן, נודע לנו שטוב הכניסו את זה כהכנסה מאספוז. ברור, שיט פנים לכאן ולכאן.

הגישה של משרד הבריאות, באשרו שזה צריך להיות בתקציב משרד הסעד, אמרנו כי יש צורך למצוא הסדר בבעיה זו.

לפני כ-8 חדשים פנינו בעל פה, אף שלחנו תזכיר, ובאוקטובר, לצערנו, ההכרעה לא באה מצד האוצר; וההסכם הג'נטלמני שהיה קיים בינינו לבין משרד הבריאות, כי בגלל אי תשלום הוא לא יסרב לקבל את-החגלים. אולם-עתה, הם דורשים-ברוב המקרים, תשלום למפרע.

ביחס לתורנויות: אלה הם מקרים שעולים לנו תשלום מלא - 8 לירות. צריך להכניס סעיף מסויים בנקודה זו. את המספרים אטלח בכתב.

מר ח.ט. הלני: לסאלותיה של חברת הכנסת בצרן - מי הם החולים של 15-16 אחוז מקרים סוציאליים: אני מדבר על בתי חולים כלליים; אלה הם חברי קופ"ח הכללית. קופות החולים מהוות 50%. חוץ מ-50% קופ"ח, יש עוד 20-25 אחוז המטלמים לפי תעריפים. התעריף הוא מכסימם 7 לירות ליום; ובמקרים שיט להם סיבה להנחה התעריף הוא 4,5 ל"י או 2 לירות; ואח"כ יש עוד 10-15 אחוז של חולים מכל הסוגים: מעוטים, מסטרה, צבא, עולים חדשים שהם באחריותנו בסנה הראשונה.

ההסדרים עם "מלבן" ביחס לחולי ריאות: כאן צריך להאריך בדיבור. "מלבן" למעשה מטפל בעולים חדשים כשהמחלה סופיעה אצלם תוך 18 חודשים מיום עלייתם ארצה. עם צמצום העליה ומעוט העולים, "מלבן" הסתחרר, מצד שני עמדו בפני בעיה של חוסר מיטות ותור שחיכו בתור לסדר חולי ריאות. אז באנו לידי הסדר בין "מלבן": "מלבן" הסכים לקבל עולים חדשים לפי התור.

נוצרה ועדה מסותפת אשר קבעה את הדחיפות של המקרים. ועדת תיאום זו מטגיחה על התור ואת העדיפות בתור. לרשות ועדת תיאום זו הועמד מספר מיטות מסויים, "מלבן" - 525 מיטות; משרד הבריאות - 825 מיטות; קרן נכות ו"הדסה" לא נכנסו לתיאום זה מתוך הנימוקים שלהם. ב"הדסה" צפת עומדות מיטות ריקות - כ-60 מיטות מתוך 130 - ו"היא דורסת תשלום עבורן. מצד שני, הודות לתיאום זה, התור לחולי ריאה ירד, והוא הגיע ל-100-150 חולי, ולא כולם מקרים דחופים. אספוז חולי ריאה הוא חינם.

התור, למעשה, לדעת המומחים שלנו, נמצא בטוב
טוב - חולה מחכה בתור לאספוז בין 3-5 שבועות. אנו רואים זאת כפתרון.

יש להביא בחשבון שאנחנו מקוים, בטנה הבאה, לעשות
פעולה לסיתוף המוניים. אלה הם תנאי ההסכם לחולי ריאה.

ההסכם עם "המלבן" הוא ללא תשלום.

חולי הנפט מאוספזים קרוב ל-1500 בבתי חולים
ממסלתיים, קופ"ח ובית החולים עכו. רק בעפו מאוספזים 600 חולים.
בסך הכל מאוספזים בכל מוסדות הרוח בארץ 2200 חולים בערך.

ביחס לתור לאספוז חולי-רוח - קשה לענות.
שאלה זו התעוררה במועצת הבריאות. התור טרנסום באגף חולי הנפט שלנו
הוא 1200 איש. הם חוטבים שיש מקרים רבים שלא הגיעו לתור. ואילו
אנו מומרים, שהחולים המחכים לתור הוא בין 1100 ל-2000.

בתקציב החדש הכנסנו תמיכה של 400 מיטות נוספות,
אולם האוצר, לפי שעה, הוציא בהצעת התקציב שלו את הסעיף הזה. 300 מיטות
לפרדס חנה, הם הוציאו ואשרו 120-150 מיטות נוספות.

חשבנו כי סיימנו את בעיית המחנה באחוזת, בהר
הכרמל, אשר הוא מתאים מכל הבחינות.

הטנה הגדלנו את גבעת שאול, וכיום הם מגיעים
ל-250 מיטות. זה היה מחנה עולים והסוכנות מסרה אותו לידינו.
לסנה הבאה, תהיה הגדלה של 50 מיטות. הוספנו 20 מיטות בבאר יעקב
לילדים. פתחנו לפני חודש, את בית החולים אזרע ליד עכו. זהו בית
חולים מהסוג של גבעת שאול; בבי"ח זה יהיו 200-300 מיטות. כיום יש כבר
50 חולות, ועד אפריל יגיע מספר החולים למאה.

בבאר יעקב - 20 מיטות לילדים. זוהי המחלקה
היחידה לילדים חולי רוח.

את ההכנסה ממקרים סוציאליים שצריך היה להכנס
לפי הערכתנו - 200 אלף לירות השנה. 100 אלף ימי מחלה זה המינימום
שאנו צריכים להעריך לפי שתי לירות ליום.

האוצר בהצעתו האורגינלית דרש 1,800,000 ל"י.
פרוט הדבר הוא שאנחנו צריכים להכניס כמעט כמו שמכניסה "הדסה".
"המלבן" היה חייב לנו בעד אספוז מטנה שעברה. אם האוצר יסכים לזקוף לנו
את זה על חשבון טנה זו, אזי יהיה בסדר, ואם לאו - זה יחסר לנו.

אנני יכול לענות לשאלתו של חבר הכנסת הראל ביחס
ל"הדסה", ואני מקווה שבר-שלעי ימציא לכם את המבוקש. רק זאת אומר, כי
"הדסה" באה בתביעות קטות, שאם נלחץ עליה, אזי היא תאלץ לקצץ. היא
מוכנה לקבל חולים, בתנאי שיטלמו עבור אספוזים.

שאלת המרפאות: עיריית ירושלים התלבטה קטות
בשאלה זו. היו לה קשיים עם החולים הקטורים ל"הדסה"; העירייה היתה
סולחת את החולים ל"הדסה", אבל לא היה מסלמת. הגענו בין שלושת הגורמים
לידי סדר, בזה שאנו מכירים ב"הדסה" שהיא מרפאה עירונית; והיא תקבל
את התמיכה כמו כל מרפאה אחרת.

אשר לשאלתו של חבר הכנסת הראל בקשר למספר המיטות
וחלופים: זה לא תמיד אפשרי, אין זה דבר קל, כי הבסיס הקקרוני באה שקופ"ח
זכאית לראות זכות מיוחדת, באותו אופן היא טוענת הוא
קופ"ח נהנים מהסירותים שלה, וזה כעין מעילה בתפקיד.

מספר המקרים האלה שמסרד הבריאות סולח, איננה
גדול. אנו נשלח לכם את המספרים על כך.

אשר לשאלתה של חברת הכנסת כצנלסון ביחס לכוה-און: למעשה, קבלנו אותו תחת הלחץ של ה"ליגה" שאיננה יכולה להחזיק בו יותר. בזה און נתקיים מחולים של "מלבן", והוא שילם מחיר סלא. שני מקורות אלה יורדים, וסניפי ה"ליגה" אין בכוחם להחזיק, אז היא פנתה למסדר הבריאות, ולאחר מכן קבלנו את המוסד. תמורת זה סגרנו את נס ציונה. במקום 60 הגדלנו ל-91 מיטות. נס ציונה הופך להיות מוסד לחולי רוח, ויאוספזו בו 100 חולים.

בטלביה אין מקרים סוציאליים.

אשר לשאלה - אם הממשלה חושבת להמשיך בתמיכות ובאילו תנאים: אני מתאר לי שכן. אשר לתמיכות למיטות, אנו מנהיגים תנאים אשר עד כה תנאים אלה היו מאד סמייים, לא מוגדרים; מנוסחים, עוד בסנת 1948. זה נמצא בעיבוד המסדר וכסובן שתנאים אלה אם יתקבלו, הרי דבר זה עלול לפתור כמה בעיות.

אשר לתמיכות אחרות, זה גם כן יימסך ולסם כן יס ועדה ציבורית סנתמנתה ע"י הסר.

אני חושב שזה נכון, שבבקר חולים ושערי צדק גובים 4-4,5 ל"י. קופ"ח טלטת מחיר יותר נמוך מאשר לה עולה.

אשר לשאלה - האם תהיה הסתמפות ב"הדסה" - אני כבר אמרתי. שני בתי חולים אלה מקבלים תמיכות כמו כל מוסד אחד.

שאלת גב' טברסקי: זוהי באמת שאלה מאד מאד מסובכת ונגע בה מר בר-סלע. בזמנו היו לנו ויכוחים פנימיים. היתה לנו הצעה שמסדר הבריאות יקבל על עצמו את אספוז כל המקרים הסוציאליים. ישנה בזה סכנה מסוימת לדעת מומחים אחדים, שבמצב שלנו לא יהיה מחסור במיטות, ע"י כך שהעובדות הסוציאליות תשלחנה כל מקרה ומקרה לבית-חולים, הנראה לה כמקרה סוציאליים גם כשהוא איננו סוציאלי.

הפתרון מצדנו היה, שיוקצב תקציב לסנה הבאה. ואכן טמענו שהאוצר הכניס כבר סעיף להקצבת סכומים לאספוז מקרים סוציאליים.

לשאלתו של חבר הכנסת אלטמן; כמה עולה יום מחלה: בבתי חולים כלליים מטטלתיים, יום מחלה עולה 10 לירות בקירוב. בבתי החולים של קופ"ח ושל "הדסה" ירוטלים, המחיר הוא יותר גבוה - קרוב ל-12-14 לירות. לעומת זה, בבית חולים "הדסה" תל-אביב, זה בערך כמו בתי החולים המטטלתיים - 9,5 לירות. בבקר חולים ושערי צדק, המחיר הוא יותר נמוך - 8,5-9 לירות. ואילו בבית חולים ליולדות זה עולה קצת יותר.

יום מחלה בבית חולים לחולי נפש עולה כין 4,5-5 לירות. חולי ריאה - 5,5-6 לירות. אספוז חולה ריאות ב"הדסה" עולה 6,5 לירות.

אי אפשר לומר שיש מחסור במיטות בבתי חולים סבירוטלים, כלומר מחסור יותר גדול מאשר במקומות אחרים. הבעיה היא קשה אך בסובן תקציבי והן בסובן פיסי. בבתי חולים זרים, כמו נוטר-דום וסנט ג'וזף, מתקבלים חולים כרוניים מטוטלתיים.

הינו"ר א. אלטמן: אנו מודים למר הלוי על סקירתו ועל תשובותיו לשאלות החברים שהעלו.

ב"צ הראל: אני מציע שנוציא מסקנות מזה.

אני מציעה להזמין את ב"כ מסדר הבריאות בקטר לתקציב.

ט. בפרית:

בקטר להצעתו של חבר הכנסת הרמל, אני חושבת שיש לנו לברר כמה שאלות עם מסדר הסעד.

ד. נאצי:

יש לי הצעה, שאנו נדרן בסבוע הבא על סקירתו של סר הלוי, ואח"כ נמסין בענין הסעד.

ז' טברסקי:

להמסין לדון בסבוע הבא על סקירתו של סר הלוי, ובאותה ישיבה נוציא מסקנות.

ה ו ח ל ט

אנו עוברים לדון בסעיף הסני העומד על סדר היום - דיון על סקירת מנהל מסדר הסעד.

היו"ר א. אלטמן:

ד. נצר:
כפי שחברי הוועדה זוכרים, בסבוע שעבר חבר הכנסת אבניאל העמיד שאלה בחס לחברות בוועדה לבדיקת המודר של השתתפות המסלה בתקציב קופות החולים הטובות, ברצוני לומר כי סר אבניאל העמיד נכון את השאלה הזאת, כי ההזמנה לוועדה זו איננה הזמנה אישית, אלא בפירוש נאמר חברות של ועדת הסירותים הציבוריים; זאת אומרת, מסדר הבריאות מעוניין ששני הנציגים יהיו מחברי ועדת הסירותים. בירדתי זאת ונאמר לי שהתקן הוא כזה כפי שאמרתי לעיל. מכיון שכך הדבר, הרי אנו נאלצים לקבוע במקומו של חבר הכנסת אבניאל חבר ועדה זו, אני מציעה שסר אלטמן יבוא במקומו של סר אבניאל. מבקש את היו"ר להודיע על כך לסר אבניאל, כי בסבוע הבא חתקיים ישיבה.

למנות את יו"ר הוועדה א. אלטמן במקום ב. אבניאל, וישתתף בוועדה לבדיקת המודר של השתתפות המסלה בתקציב קופות החולים הטובות.

ה ו ח ל ט

ז' טברסקי:
חברי הוועדה ודאי יודעים שהיה כינוס סוציאלי ובו הועלו כמה שאלות בקטר למצב בסירותים. אנו צריכים לייחס את דברינו בקטר לתקציב החדש.

זאת ועוד: נמסר לנו שאחת העובדות הסוציאליות שהיתה כאן לפני שבועיים, פוטר מעבודתה. ברצוני לדעת, אם נכון הוא שפוטר הגב' אבידור, ואם כן - מדוע?

ד. נצר:
שאלה זו שנשאלה כעת, היא גם שאלתי. היתה רשימה בעתון "זמנים" שהעובדת הסוציאלית הזו בוטרה בגלל הופעתה בפני ועדת הסירותים. מהי האמת בידיעה זו?

למעשה, היינו צריכים להחליף דברים בקטר להופעותיהם של העובדים הסוציאליים. היה כנוס רב רוטם מיוחד, בו השתתפו כ-500-600 איש. לכנוס זה קראו כינוס חירום, כינוס מזעקה. הם לא דברו על מצבם האישי, לא על תנאי עבודתם, בסיכום הכינוס היתה הצעה של אחת המשתתפות לקבל החלטה: לאמצעי הגנה של העובד; אך הצעה זו נתקלה בהתנגדות ספונטנית מצד כולם.

התמונה שהתעוררה אצל חברי הכנסת וחברי הסירותים

עלינו למצוא כיצד לפתור את הבעיה הזו.

אולם השאלה היא אחרת אצלנו; אצלנו משרד הסעד הוא המטפל בחלק גדול של סדור העליה הזו שבאה כפי שהיא באה ארצה, עם הגיל המסויים, עם המספחות, עם הילדים וכו'. והשאלה שנשאלת מדי פעם בפעם, ואשר אותה גם אנו שואלים - איך משרד הסעד בעצמו חושב לפתור בעיה זו? - זה באופן כללי. אינני אומרת כי את כל הבעיות הסעד אפשר לפתור באופן סייד.

מדברים על התקציב, ברצוני לדעת, כיצד משרד הסעד רואה את מבנה תקציבו לקראת הסנה החדשה; באיזה סכום כולל הם רואים אותו?

שאלה אחרונה, ואולי היא קצת יותר פרטית: קבלנו הזמנה לפתיחה חגיגית ורטמית של המוסד בגבעת סמט. אלי הגיעו כבר תלונות צבוריות על המוסד הזה. זהו מוסד למפגרים מבוגרים. התלונה היא, על העמדת תשלום גבוה מאד - 80 לירות לחודש. אנו יודעים, כי מפגרים מבוגרים, זה איננו לחודש חודשיים, אלא לאורך ימים. אני שואלת: כיצד יסתדר משרד הסעד במוסד כזה אשר לא הורים ולא רשויות מקומיות יכולים לשאת בזה?

ד. כפרית:
אנחנו גם אשתקד הקדחנו כמה יציבות לדיון בתקציב, והחלטנו לאחרונה כי בסנה זו נקדיש יותר תשומת לב.

אף אני נשענת על דברי חברות מהכנוס, ובפגישות פרטיות באמר, כי הבעיות הן חמורות ביותר.

כיצד חברת ההנסת נצר ציינה את דברי כל החברות והחברים מכל הזרמים ומכל חלקי הארץ; שהסתתפו בכנוס; כולם הדגישו את אותם הדברים - מה יהיה גורל הסעד? זוהי שאלה מעשית.

אני מצטערת מאד שאנו דנים בענין תקציב הסעד במאוחר מדי. יש שורה של מוסדות, אשר אנו שואלים - מה יהיה עתידם?

בקטר עם מפעל ההזנה, שמענו שלא יסתתפו בתקציב זה. אנו שואפים להגדיל את מספר הילדים שקבלו הזנה עד כה. הסענה היא, שיש לתאם בין שני המסרדים האלה.

אנו יודעים מה חסור מצב הלבוס עכשיו, וזאת מסיבת ההתיקרות המתמדת. נאמר, כי מספר גדול של ילדים איננו מבקר בבתי ספר עקב הטחטור בבגדים. ובכן, הכנוס של העובדים הסוציאליים הציעה ועדת תיאום בענין זה.

בוועדת החנוך אנו נוהגים לשתף פעולה עם שר החנוך. ואנו רואים את שר החנוך שהוא מכניס אותנו לכל הבעיות. אני מצטערת לוטר, כי שר הסעד לא הסתתף אף פעם איתנו. יש לנו הרגשה מצערת שאנחנו איננו שותפים; המשרד הסעד איננו מכניס אותנו לבעיה זו.

אני חושב, כי לתועלת המצב הזה, צריך לבוא מפנה בבעיה זו, ביצוע מהיר. אנו שומעים מכל הצדדים שהמצב הוא כה חסור שאי אפשר להמשיך בו יותר.

ג. כצנלסון:
אנו עומדים ערב התקציב, ומתעוררות בעיות בכל המסרדים. משרד הסעד הוא שונה מיתר המסרדים; עד כמה שידוע לנו הוא היחיד במינו, עקב כנוס העובדים הסוציאליים שדרשו את מסירות הסעד.

לדעתי, אחת הפעולות המיידיות, סצריכה להיעשות עכשיו, - תיאום בין הגורמים האלה.

בתקציב הסעד עוד לא עמדנו על העדיפויות,
כל מה הגענו למצב שיטתו ילדים רעבים, ומה לאור המצב בארץ, בהתחשב
עם טווחי העבודה, - הרי מספר הילדים הרעבים יגדל. לא הדקתי בעובדות
ובסטטיסטיקה את המספרים, אך אם זה 20% של האוכלוסייה - וזה 300 מילף
נפש - המקבילים סעד. הלוחי והתבדה, כל מה נעמוד בפני גל של התייקרויות
חדשות וחוסר עבודה - הרי טוב, אחוז הנזקקים עלול לגדול.

ברצוני לרענן את זכרוננו ביחס לסביר ועדת
מטנה לענייני תקציב סעד, אשר הוטל עליה להתעסק וללמוד את בעיית
הסעד באופן יסודי, הרי חושבני שהשנה אנו צריכים לעשות זאת ביתר שאת
לפני הגשת הצעות התקציב. אני מצטערת שחל דחוי, והוא חל בגלל חלופי
יושבי ראש, בענין זה. ולכן, אני מציעה, סעד עתה, תיבאר ועדת מטנה
שמתעסק ותלמד את בעיית תקציב הסעד, או הייתי מרחיקה לכת וחוסרת, ללמוד
את סדיניות הסעד לאור הבעיות המתעוררות במסח זה.

מר בר-סלע:

אני מצטרף שיש לי הרגשה, שמסדר הסעד איננו
מכניס אתכם לעומק בעיותיו, כפיכול. נדמה
לי שבכל ישיבה וישיבה שאנו השתתפנו בה, במידה שנשאלו שאלות, אף אנו
עוררנו שאלות. ואינני יודע מניין נובעת אי-שביעות הרצון שכאילו
איננו מעלים במידה מספקת את הבעיות בפני חברי הועדה.

הבעיה היא בעיה תקציבית מסתי בחינות: הייתי
אומר, ממה טובלות בעיות הסעד? - מטלשה דברים: א) חוסר תיאום בסירות
הסעד במדינה. זהו הדבר היסודי, העקרי, שאליו אנו חותרים להגיע בעזרת
כל מיני ועדות, ואל תחשבו שזוהי בעיה קלה; זוהי בעיה קשה עד מאוד.
כאשר אני מדבר על תיאום, הרי הכוונה היא - תיאום בין סרדי המטלה.
וכמעולה בפנינו בעיה של אספוז חולים בבתי חולים. מטלתיים, אזי שני
המנהלים הכלליים של שני המסרדים - סעד ובריאות - יושבים ודברים.
ובכן, שני המנהלים הכלליים יטבו ודנו בבעיה; ומה שמעתם כאן, היה
זה רק טפח; אנו בקטנו את הכרעת המטלה, ולצערנו שאלה זו לא הוכרעה
עד היום.

אתם יכולים לחשוב שזה בסדר, בזה שמסדר אחר
מתחייב והשבי רוטם. אך לא זו הטלה; הטלה היא - דבר זה צריך להיפתח
פעם באוצר.

אתם שמעתם כאן על הבטחות מהבטחות טובות, והן
לגמרי לא נעשות, ועכשיו אני שומע כל זה הוכנס לתקציבנו. זהו ענין
בין מסרדים מטלתיים; בין מסרדים, כמו שיש לנו שחיל פעולה עם הסוכנות,
עם "טלבן", עם עליית הצוער באופן סיוח, ומה"כ עם ארגונים צבוריים,
"הדסה" ועוד. ולכן זוהי שאלת הטלות - תיאום בסירותי הסעד במדינה.

ב) התקציב הולך וגדל. וכאן ברצוני לציין,
כי התקציב לא נמצא בהתאמה למצב האמיתי.

ג) בצוע התקציב. בישיבות אחדות, עוד לפני
שהיה הכנוס של העובדים הסוציאליים, אתם זוכרים, רבותי, היה דיון
בועדה והוחלט ללכת לאוצר על מנת ללחוץ בתן הכספים לסעד.

האוצר פטוט לא סיפק לנו את הכספים שהקציב לנו.
העובדות הסוציאליות עובדות מתוך מצוקה מטלית; וכשבא הכסף, איננו
יודעים כיצד לחלקו לעומת הצרכים הרבים. אולם, במסך השבועות האחרונים
חל שבוי לטובה. מטרתו לאוצר, כי ודאי הכינוס הטפיע והוא מטלם לנו
יותר טוב; הוא ענה: לאיזה כינוס אתה מתכוון? מטלבר, שהוא לא
ידע כלל על הכינוס הזה שהיה. ובכן, בשבועות האחרונים חלה תזוזה.

כפי שאמרתי, התקציב מתחלק לכמה סוגים:
מסיכה למוסדות בלתי-מאורגנים - שלמנו בעד דצמבר; לתושבים העברנו
על חשבון אוקטובר; לעולים ליד הרשויות המקומיות, העברנו בעד נובמבר.
ובהתאם להבטחת האוצר, עוד יחולו שנויים לטובה.

לגבי עיריית תל-אביב וחטיפה, אין בעיה, כי אם יש קלירינג, בתל-אביב עכבתי את ההעברה, וזה בקטר לסידור "יד הטעביר"; ענין זה בינתיים סודר, העירייה קבלה את "יד הטעביר".

התקציב שהצענו לקראת השנה הבאה, אשר הסתכם ל-11 מיליון לירות בקירוב, בסך 6.250.000 לירות שהיה בשנה האולפית, לגבי הרשויות המקומיות הקדשנו את ההצעה, ואכן הצענו סעיף זה בהגדלה.

אם ודאי קראתם סמועצת הבריאות דנה בענין התקציב וכו', על סך זה הזמנתי את הסועצה לדון על התקציב בסבוע הבא. אולם נאמר לי בינתיים, כי אסור לנו להעלות את התקציב לפני איזה שהוא פורום לפני שהוא נקרא בכנסת. אני רוצה לוטר לכם, כי אינני יודע כיצד לצאת מבחינה זו, כי ברצון הייתי מביא את הצעת התקציב שלנו על כל פרט ופריט בטוח כי תועלת סך ודאי תצטט לנו.

אני מציע שהועדה המצומצמת תבקר במסדרנו ותבדוק את כל סעיפי הצעת התקציב כפי שהועלתה לפנינו.

אנו בנינו את התקציב, סתוך זה שאנו רוצים להחזיק את הקיים בהתאם להתייקרויות; כמו כן בנינו את התקציב במתן תמיכות בהתאם לטל המזונות. (לפי 201 נקודות של המינדקס). התמיכות ניתנות לסוגים שונים: של נשים, זקנים, ילדים; ואז לגבי עולים, בין שהם עולים שנמצאים במעברות שלנו ובין שהם עולים שנמצאים במעברות הטייכות לרשויות המקומיות, הגענו להגדלה גדולה מאד. אתן לכם דוגמה, על סנת שתוכלו להבין בדיוק מהו המצב: אם אנו מוצאים שאם המספחה הוא עורר, ובטוח פנים ואופן איננו יכול לצאת לעבודה, אנו נותנים לו תמיכה; אולם, התמיכה שניתנת לו, איננה מספיקה מפילן לקניית לחם עבור בני ביה"אנו טוענים שאין לנו עליה; אולם יחד עם זאת, אנו צריכים לקחת בחשבון שיט חוסר עבודה בארץ; ואלה שעברו במיזר שהיא עבודה, הרי הם הראשונים שנפלטת במקרה של חוסר עבודה. ואז הנטל נעשה כבד למדי על מטרד הסעד.

בשאלה שאלה, מה הם היחסים בין הרשויות המקומיות ובנינו. ברצוני לוטר, כי אין אנו מחוץ להדרכה ולפקוח; אין אנו מתערבים בעבודה הרשויות המקומיות. אבל יש כאן שתי בעיות: א) בעיה כספית; ב) האחריות שלנו הם תיאורטיים, ולרשות המקומית איננו מוסיף ולא כלום, והתמיכה והתמיכה שלי היא אמפית. עיריית חולון, למשל, טוענת, ובצדק, שהיא קבלה כל כך הרבה עולים עד כי תקציבה איננו מספיק.

ניקח עיריית תל-אביב, למשל, שהיא העירייה הסטודות ביותר. בזמנו, הסכמתי להצעת האוצר, שנעביר את תקציבנו בקליד אך טר יעקובסון, שבהל מחלקת הסעד של העירייה, התחנן בפני שלא נעביר לו בדרך זו. לעיריית תל-אביב הכנסנו תמיכה בסכום של 5000 לירות. התחננו לפני שאעביר להם למפעלי שיכון, ובאמת העברתי לעיריית תל-אביב היום בצ"ק סכום של 3000 לירות. אני רוצה לוטר, כי המצוקה היא גדולה למדי. ובכן, אם המצב הוא כזה בעיריית תל-אביב, שהיא אחת הרשויות המקומיות הסטודות ביותר, על אחת כמה וכמה בירת הרשויות המקומיות שאינן סטודות.

הרשויות המקומיות נמצאות במצב קשה ביותר. הם מנכים מט הכנסה מהפקידים העובדים שם, ויחד עם זאת הם אינם מעבירים בסדר. האוצר, מבחינה מטלכתית, צודק במטרד שמצד אחד מטרד אחד מעביר, ואילן מצד שני - מטרד אחר מעכב. אם נעשה כזאת, הרי נהיה בסדר מבחינה פורטלית.

הקצבתנו איננה בפרופורציה ביחס לצרכים של הרשויות המקומיות. העיריות רואות עצמן מקופחות מסום שהן אינן יכולות לעמוד בפני לחץ הצרכים.

מה אנו טובלים? - מהדברים הבלתי-מוגדרים.

הוועדה הזאת צריכה ליתן דעתה בשאלה - מהו תפקידו של מטרד הסעד? - תפקידו הוא זה שכל השירותים הניתנים במדינה הן ע"י הממשלה והן ע"י גופים אחרים, ובמידה הטייכטלית שמטרד הסעד

יכול לתת, אזי כל הגורמים הללו צריכים ללכת בתיאום בדרך אחת, והסדיניות שלהם צריכה להיות אחת.

שאלת התזונה מהי? - היה מצבנו ספער התזונה, וקייטנו אותו מתוך תקציב ההזנה. תקציב זה הועבר והוא לא הספיק למטרות. פה כתוב שהרשויות הטקטיות יתמכו בספער ההזנה והוא יבנה לספק את הצרכים של אלה שמינם יכולים לשלם. ובמסך עכשיו, כי אלה שמינם מסוגלים לשלם, ישלמו ולו את הסכום המינימלי. אז הם פונים למסדר הסעד שהם ישלמו מתוך תקציבו; ולכן, מני שומל: מאיזה תקציב מוכל להפריט?

ז' . טברסקי: את הבעיה הזו מנו סוכרחים לפתור. מנו צריכים לשבת יחד עם הגורמים האלה, על מנת לפצור פתרון.

סר בר-טלע: בקשר עם פטור העובדת הסוציאלית, ברצוני לומר כי עובדת זו היתה עובדת במסדר הסעד והיא פוטרה לפני חצי שנה. בינתיים, היה צריך לקבל עובדת זמנית, וכך הוצע שנקבל את הגב' אבידור, ובפירוט במסך לה, לפי המינוי, שהיא תועסק עד ה-8 בינואר. וב-8 בינואר היא עזבה את העבודה. היא גברה את תפקידה בתאריך המסור ולא הידטנו את מינויה. (ז' . טברסקי: ספער, כי אתם מבקשים עובדת אחרת בטקופה). ברצוני לחזור לשאלה העקרית, שגם לא היה כך, כלומר, שלא היתה עובדת זמנית, כי אז היינו מעבירים זאת לתמונת לב נציבות המנגנון.

ז' . טברסקי: התלונה הזאת לעבור לעבור לוועדת השירותים. מני מבקשת מאד להתעניין בדבר זה, כי מרגון העוב הסוציאליות קבל הזמנה לשלוח עובדת אחרת במקום הגב' אבידור. לפי הלך הרוח של העובדות, מני חושבת שסדר הסעד לא היה צריך להתנהג כך. יתכן והיה מקום כגון להסביר לעובדת, שגין זה מקובל להתקייף את המסדר.

לדעתי, מנו נעשה טענה פסיכולוגי מסור לגבי יתר העובדות. ברצוני להביע את טעמתי, שגב' אבידור תוזמן לטר מו אליך, סר בר-טלע, ולהסביר לה שהופעתה היתה בניגוד לתקנון. מינני רומה דרך אחרת, מסום שגם לא כך, דבר זה יחדד את היחסים.

היו"ר א. אלטמן: היתה הצעה לסנות ועדה מצומצמת לעניני תקציב הסעד. הומיל ולא נשמעת התנגדות, אז בבקשה להציע את המועסדים.

ועדה מצומצמת לעניני תקציב הסעד תהיה בת שלשה חברים, והם: א. אלטמן, ש. כפרית, ב. כצנלסון.

ה ו ח ל ט

ש. כפרית: מני הציעה שהישיבה הראשונה של ועדה מצומצמת זו תתקיים סחר בבקר, בשעה 9, במסדר הסעד, מפני שהזמן הוא קצר ביותר.

ההצעה נתקבלה.

היו"ר א. אלטמן: נתקבל פכתב שהתאחדות בעלי הטלמכה יאמי בתעשייה הזעירה בקשר עם חוק המברשות, בו הם מבקשים לקלוח מסלחת מפנינו ונשמע אותה בקשר לחוק זה.

להזמין בזמן שיוחלט לדון על חוק המברשות. ה ו ח ל ט

היו"ר א. אלטמן:
הפנו את תשומת לבי, שבימים האחרונים הופיע בעתונים השונים, וביום שני בערב, הופיע מאמר שלם ב"מעריב", וחתום ב"הארץ", בקשר לבית החולים שבטבריה. ברצוני לטאול, אם החברים מעונינים שיהיה לנו מינה בירור בענין זה.

ד. בצר:
איננו יכולים לדון כל מה שמופיע בעתונות. אני מציעה, שנשלל את פסרד הבריאות בענין זה.

ה ו ח ל ט
לפנות אל פסרד הבריאות במכתב ולטאול אותם
מה דעתם בענין זה.

ז. טברסקי:
אתם זוכרים שהיה לנו דיון בענין בן-טמן, ואמרנו כי יש לטוחח עם סר המסטרס בקשר לסמירת המוסד. ובכן, היתה לי פגישה עם סר המסטרס בענין זה, והוא הסכים לקבל טלחת טטעם המוסד ולדון אתם בקשר לסמירה. אני מציעה, לכתוב מכתב תודה לסר המסטרס, ולטוסד בן-טמן בצרף את המכתב העתק המכתב לסר המסטרס ונכתוב להם שהם יקבעו סועד לפגישה עם הסר.

ה ו ח ל ט
לקבל הצעה זו, ולטלוח שני מכתבים: אחד, לסר
המסטרס והשני למוסד בן-טמן.

היטיבה נועלה בטעה 12.45.